

Sosiaali- ja terveyslautakunta § 1
Sosiaali- ja terveyslautakunta § 10

16.02.2017
08.03.2017

Killin Kehitysvammaisten Tuki ry/kirjelmä

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.02.2017 § 1

Aikuissosiaalityön päällikkö Anurag Lehtonen
Avohuollon ohjaaja Mervi Salonen

Killin Kehitysvammaisten Tuki ry on lähettänyt Naantalın sosiaali- ja terveyslautakunnalle kirjelmän koskien kehitysvammaisten palveluntarjontaa Naantalissa. (Esityslistan liite Sote-ltk 16.2.2017)

Naantalın vammaispalvelut vastaavat kirjelmän kysymyksiin seuraavasti:

1. Henkilökohtainen apu

Kirjelmässä todetaan, että joiltakin kehitysvammaisilta on vähennetty vapaa-ajan henkilökohtaisen avun palvelua. Kaikki henkilöt, joista todennäköisesti nyt on kyse, asuvat ohjatussa, autetussa tai vahvasti autetussa asumispalvelussa. Laki velvoittaa järjestämään henkilökohtaista apua 30 tuntia siinä tilanteessa, jollei tätä pienempi tuntimäärä riitä turvaamaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avuntarvetta.

Naantalissa pyritään turvaamaan vaikeavammaisten henkilöiden omatoimisuus sekä oma aktiivisuus ja tuetaan vahvasti heidän itsenäistymistään. Ei ole tarkoituksenmukaista, että vaikeavammaiselle henkilölle automaattisesti myönnetään henkilökohtaista apua 30 tuntia, vaan jokaiselle henkilölle avun tarve mietitään ja mitoitetaan tilannekohtaisesti. Jokaiselle vaikeavammaiselle tehdään palvelusuunnitelma, jossa kartoitetaan kaikki palvelutarpeet ja myös henkilökohtaisen avun tarve. Palvelusuunnitelman teossa tärkeintä on vaikeavammaisen oma mielipide ja tarpeet, joiden perusteella tukitoimet rakennetaan. Henkilökohtaisen avun tuntimäärät eivät ole pysyviä, vaan vaihtelevat asiakkaan elämäntilanteen ja tarpeen vaihteluiden mukaan. Naantalissa avattiin 3.10.2016 uusi asumispalveluyksikkö, johon muutti 14 kehitysvammaista asiakasta. Asumisyksikön palveluihin sisältyy jokaiselle asukkaalle 8 tuntia henkilökohtaista aikaa, jota on mahdollista käyttää myös kodin ulkopuolisiin toimiin ja harrastuksiin. Lisäksi asumisyksikkö järjestää kaikille talon asukkaille yhteisiä harrastus- ja virkistystapahtumia vähintään kerran kuukaudessa.

2. Työ- ja päivätoiminta

Naantali järjestää kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintaa Rainasäätiössä ja päivätoimintaa Säpiniitun tilalla. Työ- ja päivätoimintaa järjestetään viite-

nä päivänä viikossa maksimissaan 6 tuntia päivässä. Kehitysvammaisten palvelusuunnitelmien teon yhteydessä asiakkaan toivomukset ja tarpeet työ- ja päivätoiminnasta kartoitetaan. Asiakas osallistuu työ- ja päivätoimintaan oman henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti. Sen lisäksi palvelusuunnitelmassa huomioidaan, että asumispalveluyksikössä asuvalla on kotipäivä, jolloin hänen tehtävä on huolehtia omaan asumiseen ja arkielämään liittyvät tehtävät. Lisäksi vaikeavammaiselle asiakkaalle tehdään asumisen suunnitelma, mihin kirjataan erikseen asumiseen liittyvät tuet ja tarpeet.

Jossain tilanteissa työ- tai päivätoimintaa on saatettu vähentää, asiakkaan omasta elämäntilanteen muutoksesta tai esimerkiksi edunvalvojan linjauksesta johtuen.

3. Kilpailutus

Naantalin kaupunki ei ole erikseen kilpailuttanut kehitysvammaisten päivätoimintaa perusteluna mm. se, että Naantalin kaupunki on Rainasäätiön perustaja- ja omistajaosakas, jolloin ns. inhouse/ sisäinen hankinta on ollut perusteltua. Palveluvalikoimaan on tämän lisäksi otettu paikallisina palveluntuottajina ja asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin perustuen Säpiniitun tila sekä viime vuoden loppuun saakka Raison Patina. Lisäksi erityishuoltopiiri järjestää työ- ja päivätoimintaa erälle naantalilaisille asiakkaille. Työ- ja päivätoiminta on sosiaalihuollon palvelua, jonka kunta voi tuottaa itse, muiden kuntien kanssa yhdessä tai ostopalveluna. Tärkeintä on löytää asiakaskohtaisesti oikeita palveluntuottajia ja on kunnan päätettävissä, keitä palveluntuottajia käytetään.

4. Erityishuolto-ohjelma

Kaikille kehitysvammaisille, jotka kuuluvat erityishuoltopiirin palveluiden piiriin on laadittu eho (erityishuolto-ohjelma) heille myönnettyistä palveluista. Vammaispalvelujen avohuollon ohjaajalla ei ole tiedossa ketään asiakasta, joka tarvitsee erityishuoltopiirin palveluja, mutta häneltä puuttuu tehty eho. Mikäli joltakulta asiakkaalta tällainen puuttuu, niin asiakkaan tulee ottaa yhteyttä avohuollon ohjaajaan, niin asia korjataan viipymättä. Ehot tehdään tiiviissä yhteistyössä KTO:n (Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus) kanssa. Kunnan myöntämistä palveluista tehdään kirjallinen päätös. Palveluita asiakas tai hänen edustajansa hakevat aina kirjallisesti.

Aikuissosiaalityön päällikkö Anurag Lehtonen ja avohuollon ohjaaja Mervi Salonen olivat kokouksessa asiantuntijoina.

PERUSTURVAJOHTAJA:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti jättää asian uudelleen

valmisteltavaksi.

KÄSITTELY:

Markku Tuuna poistui paikalta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.15

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA:

Perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 08.03.2017 § 10

Aikuissosiaalityön päällikkö Anurag Lehtonen
Avohuollon ohjaaja Mervi Salonen

Killin Kehitysvammaisten Tuki ry on lähettänyt Naantalin sosiaali- ja terveyslautakunnalle kirjelmän koskien kehitysvammaisten palveluntarjontaa Naantalissa.

LIITE B2, SOTE-LTK 8.3.2017

Kehitysvammaisten asumispalveluja varten Naantaliin valmistui vuonna 2016 15-paikkainen kehitysvammaisten asumispalveluyksikkö. 14 asiakasta muutti lokakuun alussa yksikköön. Lisäksi yksi asunto on varattu tilapäisasunnoksi, jota voidaan käyttää esimerkiksi omaishoidon vapaapäivien mahdollistamiseksi. Yksikköön muutti muiden palveluiden piirissä olevia henkilöitä, samoin kuin omaisten kanssa kodeissaan asuvia.

Kirjelmässä yhdistys on huolissaan siitä, että sosiaalitoimi olisi vähentänyt tai jopa lopettanut kehitysvammaisille suunnattuja palveluja. Asumisyksikön valmistuttua ja asukkaiden muutettua yksikköön, useiden henkilöiden palvelukokonaisuudet ovat muuttuneet, koska yksikkö pystyy antamaan palveluja keskitetysti Tukena ry:n järjestämänä. Asukkaiden palvelukokonaisuuteen sisältyy jokaiselle asukkaalle 8 tuntia/kk henkilökohtaista aikaa, jota on mahdollista käyttää myös kodin ulkopuolisiin toimiin ja harrastuksiin. Lisäksi asumisyksikkö järjestää kaikille talon asukkaille yhteisiä harrastus- ja virkistystapahtumia vähintään kerran kuukaudessa.

Naantalin vammaispalvelut vastaavat kirjelmän kysymyksiin seuraavasti:

1. Henkilökohtainen apu

Kirjelmässä todetaan, että ryhmältä kehitysvammaisia on poistettu vapaa-ajan henkilökohtaisen avun palvelua. Laki velvoittaa järjestämään henkilökohtaista apua 30 tuntia siinä tilanteessa, jollei tätä pienempi tuntimäärä riitä turvaamaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avuntarvetta.

Naantalissa pyritään turvaamaan vaikeavammaisten henkilöiden omatoimisuus sekä oma aktiivisuus ja tuetaan vahvasti heidän itsenäistymistään. Ei ole tarkoituksenmukaista, että vaikeavammaiselle henkilölle automaattisesti myönnetään henkilökohtaista apua 30 tuntia, vaan jokaiselle henkilölle avun tarve mietitään ja mitoitetaan tilannekohtaisesti. Jokaiselle vaikeavammaiselle tehdään palvelusuunnitelma, jossa kartoitetaan kaikki palvelutarpeet ja myös henkilökohtaisen avun tarve. Palvelusuunnitelman teossa tärkeintä on vaikeavammaisen oma mielipide ja tarpeet, joiden perusteella tukitoimet rakennetaan. Henkilökohtaisen avun tuntimäärät eivät ole pysyviä, vaan vaihtelevat asiakkaan elämäntilanteen ja tarpeen vaihteluiden mukaan.

2. Työ- ja päivätoiminta

Kirjelmässä todetaan, että osalta kehitysvammaisia on työ- ja päivätoimintaa vähennetty 40 % tai lopetettu kokonaan. Lisäksi kehitysvammaista ja hänen edustajaansa ei ole kuultu ennakkoon ennen vähennystä tai tiedotettu kirjallisesti etukäteen.

Naantali järjestää kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintaa Rainasäätiössä ja päivätoimintaa Säpiniitun tilalla. Työ- ja päivätoimintaa järjestetään viitenä päivänä viikossa maksimissaan 6 tuntia päivässä. Kehitysvammaisten palvelusuunnitelmien teon yhteydessä asiakkaan toivomukset ja tarpeet työ- ja päivätoiminnasta kartoitetaan. Asiakas osallistuu työ- ja päivätoimintaan oman henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti. Sen lisäksi palvelusuunnitelmassa huomiodaan, että asumispalveluysikössä asuvalla on kotipäivä, jolloin hänen tehtävä on huolehtia omaan asumiseen ja arkielämään liittyvät tehtävät. Lisäksi vaikeavammaiselle asiakkaalle tehdään asumisen suunnitelma, mihin kirjataan erikseen asumiseen liittyvät tuet ja tarpeet.

Jossain tilanteissa työ- tai päivätoimintaa on saatettu vähentää, asiakkaan omasta elämäntilanteen muutoksesta tai esimerkiksi edunvalvojan linjauksesta johtuen.

3. Kilpailutus

Kirjelmän allekirjoittajien mukaan palveluntarjoajia ei päivätoiminnan eri yksiköiden välillä ei ole kilpailutettu.

Naantalin kaupunki ei ole erikseen kilpailuttanut kehitysvammaisten päivätoimintaa perusteluna mm. se, että Naantalin kaupunki on Rainasäätiön perustaja- ja omistajaosakas, jolloin ns. inhouse/ sisäinen hankinta on ollut perusteltua. Palveluvalikoimaan on tämän lisäksi otettu paikallisina palveluntuottajina ja asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin perustuen Säpiniitun tila sekä viime vuoden loppuun saakka Raison Patina. Lisäksi erityishuoltopiiri järjestää työ- ja päivätoimintaa erälle naantalilaisille asiakkaille. Työ- ja

päivätoiminta on sosiaalihuollon palvelua, jonka kunta voi tuottaa itse, muiden kuntien kanssa yhdessä tai ostopalveluna. Tärkeintä on löytää asiakas-kohtaisesti oikeita palveluntuottajia ja on kunnan päätettävissä, keitä palveluntuottajia käytetään.

4. Erityishuolto-ohjelma

Kirjelmässä todetaan, että erityishuolto-ohjelmia ei Naantalissa kaikille kehitysvammaisille ole tehty.

Kaikille kehitysvammaisille, jotka kuuluvat erityishuoltopiiriin palveluiden piiriin on laadittu eho (erityishuolto-ohjelma) heille myönnettyistä palveluista. Vammaispalvelujen avohuollon ohjaajalla ei ole tiedossa ketään asiakasta, joka tarvitsee erityishuoltopiiriin palveluja, mutta häneltä puuttuu tehty eho. Mikäli joltakulta asiakkaalta tällainen puuttuu, niin asiakkaan tulee ottaa yhteyttä avohuollon ohjaajaan, niin asia korjataan viipymättä. Ehot tehdään tiiviissä yhteistyössä KTO:n (Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus) kanssa. Kunnan myöntämistä palveluista tehdään kirjallinen päätös. Palveluita asiakas tai hänen edustajansa hakevat aina kirjallisesti. Erityishuolto-ohjelman laatimisesta on tässä kokouksessa oma pykälänsä.

Tiedotus ja ohjaus näin suuressa palvelutarjonnan muutoksessa, joka on koskenut kehitysvammaisten asiakkaiden lisäksi asukkaiden vanhempia ja edunvalvojia, ei ole tavoittanut oikea-aikaisesti ja riittävästi asianosaisia henkilöitä. Tiedotukseen tullaan jatkossa kiinnittämään entistä enemmän huomiota.

PERUSTURVAJOHTAJA:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee Killin Kehitysvammaisten Tuen kirjelmän tiedokseen ja antaa yhdistykselle yllä olevan vastauksen.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA:

Perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.